

RODICA LĂZĂRESCU

DICTIONAR
3
DE
CAPCANE
ALE
LIMBII
ROMÂNE

Prefață: Ion Toma

Ediția a II-a, revizuită

CORINT
EDUCAȚIONAL

A

a₁, (literă) s. m./s. n., pl. **a/a-uri**

a₂, (sunet) s. m., pl. **a**. DOOM2 diferențiază *litera* de *sunet*, pentru fiecare indicându-se câte o valoare morfologică.

a₃, prep. din fondul vechi (*Miroase a primăvară*); intră în compunerea unor cuvinte (*acasă, aseară, anume* etc.); în exprimarea posesiei (prep. + substantiv în acuzativ precedat de un numeral): *autor a trei manuale; posesor a cinci case*. Nefiind articol genitival, nu se face acordul; prin urmare, construcții de tipul *autor al trei manuale* sunt incorecte. Din punct de vedere sintactic, secvența **a... manuale** este atribut substantival genitival. Celelalte valori morfologice ale cuvântului **a**: articol genitival; verb auxiliar; pronume demonstrativ (**A de colo este sora lui**.); adjectiv pronominal (**A bătrână n-a venit**.); interjecție.

Abidjan, **dj** pron. [ǰ].

abilitate, s. f., „pricepere, iscusință, dibăcie, îndemănare”. Să nu se

confunde cu paronimul **agilitate**, s. f., „suplețe, sprinteneală”.

abjura, vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **abjură**; „a renege public o credință, o doctrină”.

ablație / ablațiune (*a-bla-ți-e/-ți-u-*), s. f., pl. **ablații/ablațiuni**; „transportare (prin acțiunea vântului, a apelor sau a ghețarilor) a materialului rezultat în urma dezagregării solului sau a rocilor; îndepărtare a unui organ, a unui membru al corpului omenesc sau a unui țesut patologic”.

abluțiune, (*a-blu-ți-u-*), s. f., pl. **abluțiuni**; „spălare rituală pe corp sau pe o parte a lui, prescrisă de unele religii pentru purificare; spălare sau îmbăiere cu ajutorul dușului”.

abnegație, s. f., pl. **abnegații**; „devotament dus până la sacrificiu”. Este greșită întrebuintarea lui cu sensul de „sânguință”, ca în ex.: *Elevii învață cu abnegație*.

- aborigen**, (*a-bo-*), adj. m., s. m.; adj. f., s. f. **aborigenă**, „băștinaș, autohton”.
- abroga**, (*a-bro-*), vb., ind. prez. pers. a III-a **abrogă**; „a suprima o lege, o dispoziție”.
- abscons**, adj. var., f. sg. **absconsă**, „greu de înțeles”.
- absolvi**, vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **absolvă**; conj. prez. pers. a III-a **să absolve**; „a termina un an școlar, un ciclu de învățământ”; „a scuti pe cineva de pedeapsă”.
- abstracție** / („lucru abstract”) **abstracțiune** (*-ți-e/-ți-u-*), s. f., în variație liberă, dar numai **a face abstracție** „a nu lua în considerare, a ignora”.
- abstrus**(rar), adj. var. „greu de înțeles; întunecat, obscur”.
- abțibild**, s. n., pl. **abțibilduri**, „imagine tipărită în culori, executată pe o hârtie cu suprafața gumată; nimicuri, mici șmecherii”. Sunt greșite formele **acțibild**, **ațipild**.
- academie**, s. f., „instituție superioară de cultură, școală de învățământ superior”; corect cu accentul pe penultima silabă.
- acatist** / **acatist**, s. n., pl. **acatiște** / **acatiște**; „slujbă bisericească, rugăciuni și cântări în cinstea Fecioarei Maria și a unor sfinți”.
- accede**, vb., ind. prez. pers. I sg. și a III-a pl. **acced**, conj. prez. pers. a III-a **să acceadă**. Nu se folosește la timpuri trecute, moduri impersonale.
- accepție**, (*-ți-e*), s. f., pl. **accepții**. La sg., nu **accepțiune**. Are înțelesul de „sens, semnificație, înțeles” și nu trebuie confundat cu paronimul său **acceptare**, s. f., „consimțământ”.
- accident**, s. m., pl. **accidenți**, „(muz.) alterație” și s. n., pl. **accidente** „întâmplare neplăcută, nenorocită; neregularitate a solului”.
- acciză**, s. f., pl. **accize**.
- aciua** (pop.), (*a-ciu-a*), vb. refl.; „a-și găsi refugiul, a se pripăși, a se oploși”.
- acnee**, s.f., G-D art. **acneei**.
- acoliț**, **-ă**, s. m. și f., „părtaș la o acțiune ilegală”.
- acont** / **aconto**, s. n, pl. **aconturi** / **acontouri**, „parte dintr-o sumă de bani care se plătește înainte, la o cumpărare, ca garanție; arvună”. Sunt acceptate ambele forme.
- acoperi**, vb. tranz., „a pune ceva peste un obiect”; forma corectă pentru ind. prez., pers. I, (eu) **acopăr**, nu **acoper**.
- acorda₁**, vb. tranz., „a da; a face acordul gramatical”, ind. prez. pers. a III-a **acordă**.
- acorda₂**, vb. tranz., „a aduce tonurile unui instrument muzical la

- aceeași înălțime”, ind. prez. pers. a III-a **acordează**.
- acquis**, pron. [aki], (*ac-quis*), s. n., art. **acquis-ul**; *recunoscut, incontestabil*. Folosit în sintagma **acquis-ul comunitar**, denumește drepturile și obligațiile statelor Uniunii Europene, actele normative respective. DOOM2 recomandă atașarea cu cratimă a articolului la împrumuturile care se termină cu litere nepronunțate în limba română.
- acribie**, (*a-cri-bi-*), s. f. „corectitudine, exactitate, rigurozitate științifică”.
- acrimonios**, adj. var., „acru, caustic”.
- acro-**, elem. comp., „ascuțit”, „extrem”, „vârf”.
- acrocefal**, adj. var., „cu craniul tuguat”.
- acrofobie**, s. f., „teamă patologică de locuri înalte”.
- acronim**, adj. var., s. n., pl. **acronime**, „(cuvânt) format din litere sau segmente inițiale ale altor cuvinte”.
- activ₁**, s.n., pl. **activuri**, „grup de activiști”.
- activ₂**, s.n., pl. **active**, „bunuri”.
- actualitate**, (*-tu-a-*), s. f., „faptul de a fi actual, prezent”.
- acuarelă**, (*-cua-re-*), s. f., „vopsea solidă care, subțiată cu apă, se întrebuințează în pictură; pictură făcută în acuarelă”.
- acumulator**, s. m. (auto) / s. n., pl. **acumulatori / acumolatoare**.
- acum / acuma**, adv.; a doua formă este acceptată doar ca variantă pop. și fam.
- acuratețe**, s. f., „atenție, grijă deosebită”; nu **acurateță**.
- acvaforte**, s. f., pl. („gravuri”) **acvaforte** „procedeu de reproducere a unui desen liniar prin intermediul unui clișeu gravat; stampă obținută prin acest procedeu”; nu **aquaforte**.
- acvilă**, s. f., „nume dat mai multor specii de păsări răpitoare din familia acvilinelor, cu cioc puternic și încovoiat, cu gheare puternice și cu aripile lungi și ascuțite”; accentul pe prima silabă, conform originalului latin.
- acvilon**, s. n., „vânt de miazănoapte, rece și violent”; a nu se confunda cu adj. **acvilin**, „coroiat; aspru”.
- adagio**, (*a-da-gio*), adv., „lent, ușor, în tempo rar (indicație muzicală)”; s. n., „bucată sau piesă muzicală executată în tempo lent”. Abr. **Ad⁰**. Nu este același lucru cu **adagiu** (v. mai jos), nici nu este sinonim cu **adaos**.
- adagiu**, (*a-da-giu*), s. n., pl. **adagii**, sinonim cu *maximă, aforism, sentință, cugetare, dicton*.

- adaos**, s. n., pl. **adaosuri**; nu este corectă forma **adaus** (v. **adagio**).
- ad-hoc** (*divan* ~) / **ad hoc**, adj. invar., adv., „anume pentru acest scop; de circumstanță”.
- adiacent**, (*-di-a-*), adj. var., „alăturat, înrudit”.
- adică**, adv. (lat. *adde... quod*), „la urma urmei, mai bine zis”; nu este acceptată accentuarea pe prima silabă.
- adineaori** / **adineauri** (*-nea-ori* / *-nea-uri*), adv., forme în variație liberă.
- ad-interim** / **ad interim**, adj. invar. (locuțiune latină), „care ține locul titularului, care este provizoriu; interimar”. Este corectă rostirea cu accentul pe silaba *in-*. Abr. **a.i.** / **ad int.**
- adipos**, adj. var., „gras”.
- adipsie**, s. f., „lipsă de sete”.
- adonic**, adj. var., f. pl. **adonice**, „(în metrica antică; despre versuri) alcătuit dintr-un dactil și un spondeu sau troheu”. Paronim cu **adonis**, s. m., „tânăr foarte frumos”.
- adopta**, vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **adoptă**; „a înfia un copil; a accepta o părere, o metodă”.
- adopție**, (*-ți-e*), s. f., „înfier”, nu **adopțiune**.
- aduce**, vb. tranz., „a lua cu sine un lucru și a veni cu el undeva sau la cineva (pentru a-l preda); a produce, a procura, a crea, a pricinui”. La imper. **adu**, dar, urmat de pronumele personal *o*, **ad-o**. Imper. neg. **nu aduce**.
- adulter**, adj. var. și s. n., pl. **adultere**; „care încalcă fidelitatea conjugală”. Este incorectă rostirea cu accentul pe a doua silabă (**adulter**).
- adventiv**, adj. var., „(despre rădăcini) dezvoltat în alt loc decât cel normal”; să nu se confunde cu paronimul **adventist**, „adept al adventismului”.
- adversitate**, s. f., „împrejurare potrivnică, dificultate cu care cineva are de luptat”. Nu este sinonim cu **dușmănie**.
- advertising**, pron. [*adverta*{*zing*}], s. n., „publicitate”.
- advon**, s. n., pl. **advoane**/ **advonuri**, „tînda dinăuntru a unei biserici creștine”.
- aed**, s. m., pl. **aezi**; „poet epic recitator și cântăreț în Grecia antică”.
- afabil**, adj. var., „binevoitor, cordial; tandru, afectuos”.
- afară de**, loc. conjct. în registru fam.
- afazie**, s. f., „pierderea parțială sau totală a posibilității de a vorbi”.
- aferat**, adj. var., „care este sau vrea să pară foarte ocupat”. Nu trebuie confundat cu paronimul **afereant**

„care este în legătură cu ceva, care depinde de ceva sau decurge din ceva”.

Afganistan / Afghanistan, gh pron. [g], s. propriu n.; locuitorul se numește **afgan / afghan**.

afin, s. m., „arbust scund, răspândit în regiunile de munte”; să nu se confunde cu **afin**, s. m., „rudă prin alianță”.

afluență, (-*flu-en-*), s. f., „mulțime de oameni; cantitate mare; abundență”; prin urmare, **afluență mare** este pleonasm.

a fortiori, -ti- pron. [*ti*], adj., adv. (lat.), „(despre raționamente) care constă în trecerea de la o judecată la alta, în favoarea celei de-a doua judecăți existând tot atâtea temeiuri sau temeiuri în plus”.

afreta, (-*fre-*), vb. tranz., „a închiria o navă; a navlosi”.

afrodiziac, (-*fro-*, -*zi-ac*), adj. var., s. n., „(despre substanțe) care excită pornirile sexuale”; cu **z**, nu cu **s**.

aftershave, pron. [*af*șəv], art. **aftershave-ul**, pl. **aftershave-uri**, s. n., „(cremă, soluție) după bărbierit”. Conform DOOM2, pentru împrumuturile recente desinențele de plural se leagă prin cratimă de cuvintele a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare sau care au finale grafice

neobișnuite la cuvintele vechi din limba română.

agat, s. n., pl. **agate**, „piatră semi-prețioasă”.

agată, s. f., pl. **agate**, „litere tipografice”.

agentură, s. f., „casă de comerț condusă de un agent; grupare în interiorul unui stat, partid etc. aflată în slujba unor forțe străine”. Nu trebuie confundat cu paronimul **agenție**, s. f., „reprezentanță, sucursală a unei instituții”.

agheasmă, s. f., G-D art. **aghesmei**; „apă sfințită”; sunt greșite formele **aiasmă**, **aghiasmă**.

aghiotant, (-*ghi-o-*), s. m., pl. **aghiotanți**.

Aghiută, (-*ghi-u-*), s. propriu m. (ngr. *aghios* „sfânt” + suf. -*uță*), „drac”.

agnozie, (-*no-* / -*gno-*), s. f., „pierdere a capacității de a recunoaște obiecte, persoane”.

agorafobie, s. f., „teamă patologică de a traversa spații largi, deschise, pietre”.

agora, s. f., „piață publică în Grecia antică”. Să nu se confunde cu **agoră**, s. f., pl. **agore**, „spațiu public”, sau cu **angora**, s. f., „nume dat unor specii de animale (capră, iepure, pisică) cu păr lung și mătăsos; (p. ext.) părul prelucrat al acestor specii de animale”.

- agrafie**, s. f., „pierderea capacității de redare a ideilor prin scris”.
- agreea**, (-gre-), vb. tranz. de prima conjugare, „a vedea cu ochi buni; a simpatiza; a accepta”; datorită vocalei **e** din rădăcină la care se adaugă desinența care începe cu **e**, unele forme ale verbului se scriu cu doi **e** (ex. **agreez**, **agreezi**, **agreează**, **să agreeze**).
- agreement**, pron. [*ăgriment*], (a-gree-), s. n., „acord”.
- agrement**, (a-gre-), s. n., „plăcere, consimțământ, acord”.
- agrest**, adj. var., „câmpenesc”.
- agrișă** / **agrișă**, s. f., „fructul agrișului”.
- ah**, interj. și s.n., pl. **ahuri**.
- Ahile**, în expresia *călcâiul lui* ~, „loc vulnerabil” (singurul loc rămas necufundat în apele Styxului și, deci, singurul punct vulnerabil. În călcâi îl va ținti Paris, omorându-l pe eroul grec.)
- aïdoma**, (a-i-), adv., prep., „la fel, asemenea, exact”.
- aiëvea**, adv., „real, palpabil, concret, în realitate”; nu **aevea**.
- airbag**, pron. [*erbag*], pl. **airbaguri**, s. n.
- airbus**, pron. eng. [*erbas*] / fr. [*erbüs*], (air-bus), s. n., pl. **airbusuri**; denumește un tip de avion.
- aisberg**, (ais-), pl. **aisberguri**, s. n., „bloc de gheață plutitor”.
- aiura**, (a-iu-), vb., ind. prez. pers. a III-a **aiurează**, „a delira”.
- aiuri**, (a-iu-), vb, ind. prez. pers. I sg. și a III-a pl. **aiuresc**, „a zăpăci”.
- Alba Iulia**, s. propriu f., G-D **Albei Iulia**. Locuitorul se numește **albaiulian**, f. sg. **albaiuliancă**.
- albie**, (-bi-e), s.f., pl. **albi**.
- alcătui**, vb. tranz., (eu, ei) **alcătuiesc**, nu **alcătuiie**; reg., vb. refl. **a se alcătui**, „a se învoi”.
- alcool**, s. m., pl. **alcooli** (chim.) și s. n., , pl. **alcooluri**, „spirt, băutură”.
- aleatoriu**, (-le-a-), adj. var. m., la f. **aleatorie**, la pl. m. și f. **aleatorii**, „întâmplător”. Este greșită forma de f. sg. **aleatoare**.
- alee**, (-le-e), G-D art. **aleii**, s. f., „drum într-un parc, grădină”; nu **aleie**.
- alega**, vb. tranz., „(jur.) a invoca ceva ca scuză, ca motiv pentru justificarea unei fapte”. Ind. prez. pers. a III-a **aleghează**. Să nu se confunde cu omonimul său, termen pop. și înv., (**a se alega**, „a se ține de capul cuiva”, ind. prez. pers. a III-a **se aleagă**).
- aleluia**, interj., exclamație, laudă în cântări bisericești; nu **aliluia**.

- Alexandria**, s. propriu f., numele a două orașe, unul din România și altul din R.A. Egipt. Locuitorul se numește **alexandrinean**, f. sg. **alexandrineancă**.
- algoritm**, s. m., pl. numai **algoritmi**.
- alias**, (-li-as), adv. (lat.) „adică”.
- alibi**, s. n., pl. **alibiuri**, „dovadă în justiție”; este incorectă accentuarea celei de-a doua silabe.
- aliena**, (-li-e-), 1. vb. tranz., „a înstrăina”; 2. vb. refl. (fig.) „a înnebuni”.
- alienare**, (-li-e-), s. f., „(jur.) transmitere a dreptului de proprietate; înstrăinare a unui bun”.
- alienat**, (-li-e-), adj. var., s. m. și s. f., „suferind de o boală mintală; nebun”.
- alienație**, (-li-e-, -ți-e), s. f., „(med.) boală mintală; nebunie”.
- alineat**, (-ne-at), s. n., „paragraf”. Nu trebuie confundat cu **aliniat**, adj. var., „care este așezat în linie dreaptă; (despre țări) care aparține unei grupări constituite pe baza unui tratat.”
- alivancă**, reg., s. f., pl. **alivenci**, „turtă făcută din mălai amestecat cu lapte bătut și cu brânză și coaptă în cuptor cu unt sau cu smântână”.
- all right**, pron. [olrɑ{t}], loc. adj., loc. adv., interj.
- alo**₁ / **alo**, interj.
- alo**₂, s. n., art. **aloul**, pl. **alouri**; apel telefonic.
- alocuțiune**, s. f., „cuvântare scurtă”, prin urmare, **scurtă alocuțiune** este pleonasm.
- alogen**, adj. var., „care se deosebește prin natură și origine de mediul în care se află; (despre populații) de origine străină, venit din altă parte”, confundat cu **halogen**, s. și adj. var., „nume generic pentru elementele clor, fluor, brom, iod și astatiniu; care dă naștere la săruri”.
- alohton**, (-loh-ton / -lo-hton), adj. var., „originar din alte regiuni; (despre roci) care a suferit deplasări față de locul de formare”.
- alopecie**, s. f., „cădere prematură a părului”.
- alpestru**, adj. var., „alpin, din regiunile muntoase înalte”.
- alsacian**, s pron. [z], (-ci-an), adj. var.
- altădată**, adv. de timp, sinonim cu *cândva*, *odată*, *odinioară*. Pentru a se evita confuzia cu locuțiunea adverbială **altă dată**, adverbul poate fi înlocuit cu unul dintre sinonimele sale, iar locuțiunea cu sintagma *în altă împrejurare*.
- alte dăți**, loc. adv., „în alte împrejurări”. Locuțiunile adverbiale nu cunosc categoria numărului, prin

urmare, **alte dăți** nu este pl. locuțiunii adv. **altă dată**.

alternativă, s. f., denumind o situație din care există două ieșiri / o posibilitate de a alege între două soluții. „A avea o alternativă” sau „a fi pus într-o alternativă” înseamnă „a avea de ales între două soluții”. Este greșit să se creadă că fiecare dintre cele două soluții este o alternativă.

Alteța Sa, loc. pr., pl. **Altețele Lor**. Toate componentele locuțiunilor pronominale de politețe se scriu cu majusculă (**Domnia Sa; Exzellența Voastră; Înălțimea Voastră; Sfinția Sa**).

alt fel, adj. pr. + s. n., „fel diferit”, nu trebuie confundat cu **altfel de**, loc. adj., „diferit”, sau cu adv. **altfel**, „în alt mod, în caz contrar”.

alură, u pron. [ü], pl. **aluri**, s. f., „fel de a se mișca; înfățișare”.

aluviu, s. n., „(geol.) cuaternarul superior, începând de la retragerea ghețarilor până în zilele noastre”. Să nu se confunde cu paronimul său, v. **aluviune**.

aluviune, (-vi-u-), s. f., „(geol.) material transportat și depus prin acțiunea apelor curgătoare”.

alviță, s. f., pl. **alvițe** (sorturi, porții); „produs zaharos fabricat din zahăr, miere, nuci și amidon sau albuș de ou”; deși este derivat în

limbă de la *halva* + suf. -iță, nu este corectă varianta **halviță**.

Alzheimer (*maladia lui ~*), (germ.), pron. [alθa{măr], (*Alz-hei-*), s. propriu.

amalgam, s. n., pl. **amalgame / amalgamuri**; „amestec de elemente disparate”.

amanet, s. n., pl. **amanete / amaneturi**; „obiecte de preț predate cuiva drept garanție pentru restituirea unei datorii; zalog”.

amândoi, num. colectiv, la G-D antepus **amânduror**, G-D singur sau postpus **amândurora**. Nu sunt corecte formele *amândour / amândoura*.

ambianță, (-bi-an-), s. f., „mediu material, social sau moral în care trăiește cineva sau în care se află ceva; climat”. Este greșit să i se atribuie înțelesul de „armonie, înțelegere”.

ameliora, (-li-o-), vb. tranz., „a îmbunătăți, a perfecționa”, greșit întrebuințat în locul altor verbe: **a (se) diminua, a se retrage (precipitațiile s-au ameliorat, boala s-a ameliorat)**.

amenda, vb. tranz., în limba română există două verbe omonime. Unul, cu înțelesul de „a aplica o amendă (amendă = pedeapsă în bani)”. Celălalt, polisemantic, înseamnă în limbaj politic „a îmbunătăți, a modifica prin amendamente un

- text, mai ales o lege (amendament = modificare adusă unui proiect de act normativ sau de tratat)", iar în agricultură „a îmbunătăți unele însușiri ale solului prin încorporarea unor amendamente (amendament = substanță)".
- amesteca**, vb. tranz., „a face un amestec; (despre grupuri de ființe deosebite) a pătrunde unele printre altele; a interveni, a se băga". Uneori, este greșit folosit cu aceste înțelesuri vb. tranz. (**a mesteca**, „a sfărâma un aliment cu dinții și a-l amesteca în gură pentru a-l înghiți").
- amfibologic**, adj. var., „echivoc, ambiguu".
- amforă**, s. f., nu *anforă*.
- amigdală**, s. f., pl. **amigdale**; „fiecare dintre cele două glande de natură limfatică, situate de o parte și de alta a omușorului".
- amiciție**, (-ți-e), s. f., pl. **amiciții**. V. antonimul **inimiciție**.
- amigdalită**, s. f., „boală manifestată prin inflamarea acută sau cronică a amigdalelor". Ca și în cazul **apendicitei**, este auzită uneori afirmația „*mă doare amigdalita*", caz de folosire greșită a numelui bolii în locul celui al organului bolnav. E ca și cum s-ar spune „*mă doare hepatita*".
- amnezie**, (*am-ne-* / *a-mne-*), s. f., „pierdere totală sau parțială a memoriei".
- amplitudine**, s. f., termen din fizică denumind „depărtarea maximă a unui corp oscilant față de poziția de echilibru", greșit folosit (considerat mai elevat) în locul lui **ampliare**, s. f., sinonim cu *anvergura*, *întindere*.
- amvon**, s. n., pl. **amvoane**; „construcție specială într-o biserică, de unde se predică Evanghelia". Este greșită forma de sg. *amvon*.
- anacolut**, s. n., pl. **anacoluturi**, „greșeală gramaticală la nivel sintactic".
- anacronism**, s. n., „eroare în fixarea unei date; obicei, idee perimată".
- anaforă** / **anaforă**, s. f., denumirea unei figuri de stil; să nu se confunde cu paronimul **anafură**, s. f., „pâine sfințită".
- analeptic**, adj. var. și s. n., pl. **analeptice**, „(med.) întăritor, fortifiant, tonic".
- analog₁**, adj. var., f. sg. **analoagă** / **analogă**, pl. **analoage** / **analoge**; „la fel, asemănător".
- analog₂**, s. n., pl. **analoguri**, „pupitru înalt, mobil, pe care se pun cărțile de cult în biserica ortodoxă".
- anamneză**, (*-nam-ne-* / *-na-mne-*), s. f., „descriere a antecedentelor unei boli".

- anasâna**, (cu ~), loc. adv., „cu forța”.
- anatemă**, s. f., „osândire, ostracizare”.
- ancola** (rar), vb, „a încheia”; v. paronimul **ancora**.
- ancora**, vb., ind. prez. pers. a III-a **ancorează**.
- Andalucia**, **ci** pron. [si] / **Andaluzia**, s. propriu, locuitorul se numește **andaluz**.
- Andorra (Principatul Andorrei)**, s. propriu, locuitorul se numește **andorran**.
- angelică / anghelică**, s. f., G-D art. **angelicii / anghelicii**; „plantă erbacee aromatică”.
- angină**, s. f., pl. **angine**. Nu mai este acceptată varianta **anghină**.
- angora**, s. f., „nume dat unor specii de animale (capră, iepure, pisică) cu păr lung și mătăsoș”; prin extensie „părul prelucrat al acestor specii de animale”. Este greșită rostirea cu accentul pe prima silabă. A doua ediție a DOOM nu îl mai consideră invariabil și acceptă forma de G-D art. **angorei**.
- angro**, adj. invar., adv., neologism adaptat fonetic (fr. *en gros*). Se acceptă și valoarea de s. n., art. **angroul**, pl. **angrouri**.
- aniversa**, vb. tranz. obținut prin derivare regresivă, „a sărbători împlinirea unui număr de ani de la un eveniment”. Cuvântul *an* fiind cuprins în verb (lat. *annus* „an” + *verto* „a întoarce”), enunțul **aniversăm 25 de ani** este pleonastic. De fapt, se aniversează evenimentul, nu anii care au trecut de la producerea lui.
- anodîn**, adj. var., „neînsemnat; banal”.
- anorexie**, (*a-no- / an-o-*), s. f., „lipsa poftei de mâncare; inapetență”.
- anost / anost**, adj. var., f. sg. **anostă / anostă**; „plicticos, searbăd”.
- ansamblu**, s. n., pl. **ansambluri** / (tehn.) **ansamble**.
- antarctic**, (*an-tarc-tic / ant-arc-tic*), adj. var., „situat la Polul Sud”.
- ante-**, element de compunere care înseamnă „înainte”, „anterior”. Să nu se confunde cu paronimul **anti-**, „împotriva”, „în contra”, „opus”.
- antediluvian**, (*-vi-an*), adj. var., „care aparține unei epoci străvechi”.
- antet**, s. n., pl. **anteturi / antete**, „indicație tipărită în partea de sus a unei hârtii”.
- antic / antițic**, adj. var., „care a existat cândva, în trecutul îndepărtat”.
- anticameră**, s. f., „cameră în care se așteaptă pentru a fi primit de un superior”; nu **antecameră**, deoarece în italiană, de unde a fost împrumutat, cele două prefixe

(lat. *ante-* „înainte” și gr. *anti-* „contra, împotriva”) s-au confundat.

Antichitatea, s. f., „epoca civilizației vechi”; în conformitate cu noile prevederi ale DOOM, denumirile marilor epoci istorice se scriu cu majusculă.

antinomie, s. f., „contradicție între două idei, teze care se exclud reciproc”, nu trebuie confundat cu paronimul său **antonimie**.

antonimie, (*an-to-* / *ant-o-*), s. f., „raport între antonime”.

antrax, s. n., fără pl., „boală infecțioasă și contagioasă”.

anual, (*-nu-al*), adj. var., „care se petrece în fiecare an”.

anuar, (*-nu-ar*), s. n., „publicație anuală a unei instituții”.

anumiț, adj. var., m. pl. **anumiți**; f. sg. **anumiță**; pl. **anumițe**; G-D pl. antepus neprecedat de un alt determinant cu formă cazuală marcată m. și f. **anumițor** (*jocurile anumitor copii / unor anumiți copii*).

anură, s. f., pl. **anure**, „ordin de amfibieni lipsiți de coadă în stare de adult”. V. paronimul **anurie**.

anurie, (*a-nu-/an-u-*), s. f., „încetare patologică a urinării”.

Anzi, s. propriu, locuitorul se numește **andîn**.

apanaj, s. n., pl. **apanaje**. Sensul inițial al cuvântului a fost acela de „teren pe care un nobil îl acorda unui vasal ca să-și câștige hrana”. Prin extensie, a devenit sinonim cu „avantaj, folos”, iar fig. înseamnă „ceea ce este propriu unei persoane sau unui lucru”. Este uneori confundat cu „dezavantaj”.

apartheid, (*-part-heid*), s. n., „politica de segregare rasială practică până în anul 1991 în Africa de Sud”.

aparține, vb. intrans., „a ține, a depinde de cineva, de ceva”; se construiește numai cu cazul dativ.

apărea, vb. de conjugarea a II-a, ind. viitor pers. a III-a sg. **va apărea**, cond. prez. pers. a III-a **ar apărea**; „a se arăta, a se ivi; a lua naștere; a ieși de sub tipar”. Este greșită trecerea lui la conjugarea a III-a (*apare*), cu consecințe în formarea viitorului (*va apare*) și a condiționalului-optativ (*ar apare*).

apendice₁, s. n., pl. **apendice**, „adaos”.

apendice / **apendice**₂, s. n., amândouă variantele sunt corecte dacă este vorba de termenul din anatomie („mică prelungire a tubului intestinal, în partea de jos a cecului”).

apendicătă, s. f., „boală care constă în inflamarea acută sau cronică a